

**OVERZICHTSDOCUMENT KEURING
PRIVEWATERAFVOER VOOR ONTWERPERS**

**CHECKLIST RIOLERINGSPLAN, DE VERPLICHTE
KEURING EN AANDACHTSPUNTEN ONTWERP**

Inhoud

1	CHECKLIST RIOLERINGSPLAN	4
2	Wettelijke basis	5
2.1	Aansluitingsplicht	5
2.2	Wettelijke basis voor de keuring van nieuwbouw- en afkoppelingsprojecten:.....	5
2.3	Andere vigerende wetgeving: VLAREM II, stedenbouwkundige verordening, plaatselijke verordeningen.....	5
2.4	Zoneringsplannen (zuiveringszones):.....	6
3	Lijst met afkeurcriteria voor aansluiting hemel- en afvalwater	7
4	Lijst met aandachtspunten	9
5	Aandachtspunten ontwerp.....	10
5.1	Afvoeren buiten.....	10
5.1.1	Flowchart.....	10
5.1.2	Drainagewater en grondwater	11
5.1.3	Terrassen/balkons/dakterras	11
5.1.4	Oprit/inrit garage of (kelder)deur	11
5.1.5	Rooster aan raam	14
5.1.6	Klokput met dubbele afvoer.....	14
5.1.7	Kelderschachten/verluchting met afvoer.....	14
5.1.8	Afspuitzones/waszones/roosters aan laad- en loszones zonder vergunning	14
5.1.9	Filter hemelwaterput.....	15
5.1.10	Filter vijver	15
5.1.11	Groendak	15
5.1.12	Drinkwaterfontein	15
5.2	Afvoeren binnen.....	15
5.2.1	Afvoerputje in ondergrondse parking	15
5.2.2	Condens airco, boiler.....	15
5.2.3	Waternverzachter, spoelwater, andere binnenhuistoestellen	15
5.2.4	C.V.-ketel/Warmtepomp	15
5.2.5	Automatisch bijvulsysteem regenwaterput met noodoverloop	15
5.2.6	Afvoer gezuiverd water grijswaterrecuperatiesysteem	16
5.3	Zwembaden.....	16
5.3.1	Richtlijnen zwembaden	16
5.3.2	Richtlijn buitendouche	17
5.4	Effluent voorbehandelingsinstallaties.....	17
5.4.1	IBA	17

5.4.2	Septische put indien geen riolering aanwezig.....	18
5.4.3	KWS-afscheider	18
6	Referentiekader optimale afkoppeling.....	18
6.1.1	Gesloten bebouwing met doorgang.....	19
6.1.2	Gesloten bebouwing/schijnbaar open bebouwing	19
6.1.3	Hergebruik regenwater versus afkoppelen.....	20
6.1.4	Hoekpanden/panden met aansluiting op 2 straten	20
6.1.5	Erfdienstbaarheden.....	20

1 CHECKLIST RIOLERINGSPLAN

	Plan met duidelijke aanduiding van verharde oppervlaktes en dakoppervlaktes, alsook aanduiding waar deze worden op aangesloten en/of ze infiltreren
	De plaats van hemelwaterput
	De inhoud van hemelwaterput
	Op hemelwaterput aangesloten oppervlakten (m ²)
	Locatie overloop hemelwaterput
	niveau overloop hemelwaterput
	aftappunten hemelwaterput
	plaats van infiltratievoorziening
	omvang van infiltratievoorziening
	diepte van infiltratievoorziening
	op infiltratievoorziening aangesloten oppervlakten (m ²)
	locatie en niveau overloop infiltratievoorziening
	plaats van buffervoorziening
	buffervolume (liter)
	diepte van buffervoorziening
	op buffervoorziening aangesloten oppervlakten (m ²)
	locatie en niveau overloop buffervoorziening
	locatie en niveau leegloop buffervoorziening
	Dimensionering van eventuele gebundelde voorzieningen waarvan wordt gebruik gemaakt
	de oppervlakten van eventuele gebundelde voorzieningen die hierop aangesloten worden
	adres (huisnummer)
	Kadasternummer
	Noordpijl
	Verloop van leidingen met onderscheid regenwater en vuilwater
	Septische put: inhoud (verplichting volgens VLAREM zwart + grijs water / rioolbeheerder)

2 Wettelijke basis

2.1 Aansluitingsplicht

Als een woning gelegen is in het centraal gebied of het collectief geoptimaliseerd buitengebied, dan is er in de straat een afvalwaterriolering aanwezig die verbonden is met een operationele waterzuiveringsinstallatie (Vlarem II). In dit gebied is een verplichting om afvalwater aan te sluiten op de afvalwaterriool. Hiervan kan enkel worden afgeweken als de afstand van de woongelegenheid of lozingspunt tot de openbare riolering meer dan 250m bedraagt of als de aansluiting uitgevoerd moet worden via één of meerdere percelen van derden. In dat geval moet een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) geïnstalleerd worden. Een aansluiting van het afvalwater op de afvalwaterriool via een pomp is technisch haalbaar en is dus geen reden om af te wijken van de aansluitingsplicht.

Vraag op tijd een huisaansluiting aan bij de rioolbeheerder om de technische vereisten te kennen inzake aansluiting.

2.2 Wettelijke basis voor de keuring van nieuwbouw- en afkoppelingsprojecten:

- Algemeen waterverkoopreglement (Besluit van de Vlaamse regering van 8 april 2011; publicatie Belgisch staatsblad van 21 juni 2019)
De privéwaterafvoer moet conform de gangbare wettelijke en technische voorschriften zijn. Zij moet in de volgende gevallen hierop gekeurd worden:
 - 1° bij nieuwbouw of herbouw conform de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
 - 2° bij de realisatie van een nieuwe bijkomende huisaansluiting of bij de plaatsing van een individuele sanering;
 - 3° nadat een inbreuk op de gelijkvormigheid is vastgesteld;
 - 4° bij de aanleg van gescheiden riolering op het openbaar domein, tenzij er een keuring is uitgevoerd voor nieuwbouw of herbouw die maximaal vijf jaar oud is;
 - 5° nadat herstelmaatregelen genomen zijn naar aanleiding van een voorafgaande keuring van de privéwaterafvoer.
- Ministerieel besluit betreffende de keuring van de binneninstallatie en de privéwaterafvoer (28 juni 2011, wijziging vanaf 1 januari 2021 nog goed te keuren).

In het MB keuring zijn schema's opgenomen m.b.t. de afkeurcriteria alsook de gegevens die opgenomen dienen te worden op het keuringsattest. De interpretatie van de schema's werd uitgewerkt met de sector, en dient goedgekeurd te worden door VMM.

2.3 Andere vigerende wetgeving: VLAREM II, stedenbouwkundige verordening, plaatselijke verordeningen.

- **Nieuwbouw:**
 - a. Volledige scheiding verplicht
 - b. Hemelwaterput volgens stedenbouwkundige verordening in alle andere gevallen dan:
 - **Voor stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd tussen 01/02/2005 - 31/12/2013**
 - Perceel < 3 are
 - Gebouwen met enkel rieten daken of met enkel groendaken

- Dakoppervlakte < 75m²
- Uitbreiding van dakoppervlakken van gebouwen < 50m²
- **Voor stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd vanaf 01/01/2014:**
 - Oppervlakte nieuwe eengezinswoning < 40m²
 - Oppervlakte nieuw gebouw ander dan eengezinswoning < 100m²
 - Uitbreidingen van constructies
 - Gebouw met enkel groendak
 - Indien er geen afwateringsconstructies (bv. dakgoten of waterslikkers) aan daken of verhardingen aanwezig zijn
- **Bestaande panden: afkoppeling bij (her)aanleg van riolering (op openbaar terrein) of uitbreiding bij bestaande gebouwen:**
 - a. Voor bestaande gebouwen is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.
 - b. Onder bestaande gebouwen wordt verstaan: de gebouwen die gebouwd zijn voor de inwerkingtreding van de gewestelijke verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozen van afvalwater en hemelwater van 1 oktober 2004, zijnde 1 februari 2005, of de gebouwen die niet het voorwerp van die verordening uitmaken. M.a.w. de uitzonderingen zijn niet van toepassing voor gebouwen van na 1 februari 2005 die onder de GSV Hemelwater vallen omdat de scheiding hiervoor sowieso in orde dient te zijn.
 - c. Als de bouwheer een afvoer van het hemelwater moet aanleggen, indien GSV Hemelwater 5 juli 2013 van toepassing, is hij verplicht het overtollige hemelwater minstens tot aan het lozingspunt gescheiden af te voeren van het afvalwater. Voor bestaande gebouwen die in een gesloten bebouwing worden uitgebreid, is de scheiding tussen afvalwater en hemelwater dat afkomstig is van overdekte constructies en verhardingen alleen verplicht als daarvoor geen bijkomende leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd. Uitzonderingen: zie 'Vademecum praktisch afkoppelen van hemelwater' VLARIO p.6 e.v. met referentiekader VMM.
- **Voor de aan te leggen stelsels is maximale scheiding verplicht (indien oppervlakte >40m² cfr. GSV Hemelwater)! Tenzij anders bepaald in het GUP (Gebiedsdekkende uitvoeringsplan).**

2.4 Zoneringsplannen (zuiveringszones):

Via de website van de Vlaamse Milieu Maatschappij kan je de zoneringsplannen raadplegen. Dit kan via volgende link: <https://www.vmm.be/data/zoning-en-uitvoeringsplan>

- Hoe raadplegen: Kies gemeente, straat en huisnummer onderaan
- In het voorbeeld "Schuurkenstraat 40, HASSELT" zien we dat het pand gelegen is in "Collectief te optimaliseren buitengebied"

Opgelet:

- De zoneringsplannen zijn niet altijd up to date. Bij twijfel dient de keurder contact op te nemen met de rioolbeheerder om de werkelijke toestand na te gaan.
- Opgelet: bij verkavelingen dient men bij aanleg wegens reeds een gescheiden stelsel aan te leggen. Het is dan nog steeds mogelijk dat de zoning 'collectief te optimaliseren buitengebied' is omdat het afvalwater niet naar een RWZI gaat. Bijgevolg is hier nog een

voorbehandelingsinstallatie voor alle afvalwater verplicht. Bij twijfel dient de keurder contact op te nemen met de rioolbeheerder om de werkelijke toestand na te gaan.

- Indien de keuring plaats vindt i.k.v. een afkoppelingsproject, en het zoneringsplan aangeeft dat het een 'collectief te optimaliseren buitengebied' is, mag je reeds aanduiden en keuren volgens 'collectief geoptimaliseerd buitengebied'.

Verplichtingen volgens Vlarem II:

Collectief te optimaliseren buitengebied: voorbehandeling verplicht voor ALLE afvalwater (zwart + grijs). bv. septische put van 3000 liter (tot 5 IE) maar het is ook toegelaten om 2 septische putten te plaatsen of het zwart water op een septische put van 2000 liter en het grijs water via een vetvanger (dit is niet hetzelfde als een sifonput).

Individueel te optimaliseren buitengebied: bij nieuwbouw IBA verplicht, bestaande woningen minimum een septische put en IBA te plaatsen volgens timing GUP.

3 Lijst met afkeurcriteria voor aansluiting hemel- en afvalwater

De keuring heeft als doel na te gaan of de privéwaterafvoer conform is voor een aansluiting op de huisaansluiting of het openbaar saneringsnetwerk, waarbij wordt nagegaan of de scheiding van hemelwater en afvalwater wordt nageleefd op het private domein, de afvoer van afvalwater conform is met de wettelijke voorschriften die opgenomen zijn in de milieuwetgeving, en de opvang, de mogelijkheid tot gebruik en de afvoer van hemelwater conform is met de verordeningen inzake hemelwater, naargelang welke verordening van toepassing is op de situatie in kwestie die moet worden gekeurd, en rekening houdend met eventuele vergunningsaanvragen.

De afkeurcriteria voor de keuring privéwaterafvoer werden vastgelegd in het Ministerieel besluit over de keuring van de binneninstallatie, de niet-aangesloten binneninstallatie, de installatie voor tweedecircuitwater en de privéwaterafvoer aan de hand van schema's volgens bijlage 3.

De richtlijnen en interpretatie van de schema's en wijzigingen worden door de sector voorgelegd ter goedkeuring aan VMM en ter beschikking gesteld door de rioolbeheerder aan de klant. Deze richtlijnen dienen gevolgd te worden door de keurder. **Zie hiervoor het document ['Verduidelijking schema's MB Keuring' van VLARIO.](#)**

Opgelet, de afkeurcriteria voor de keuring van de privéwaterafvoer zijn beperkt t.o.v. de geldende wetgeving (verplichtingen Vlarem II, GSV Hemelwater en omgevingsvergunning). Indien de inbreuk niet tot de afkeurcriteria behoort, zoals vastgelegd volgens de schema's, kan dit enkel als aandachtspunt meegegeven worden. Zie verder.

Overzicht afkeurcriteria:

- Niet correct scheiden van regenwater en afvalwater
 - Verplicht indien GSV Hemelwater van toepassing;
 - Voor bestaande gebouwen in een afkoppelingsproject of uitbreidingen >40m² enkel verplicht indien hiervoor geen leidingen onder of door het gebouw aangelegd dienen te worden.
- Niet voldoen aan de aansluitplicht afvalwater en/of voorbehandeling volgens de zoneringsplannen.
- Afwezigheid hemelwaterput, infiltratievoorziening en/of buffervoorziening indien verplicht volgens de GSV Hemelwater.

- Afwezigheid septische put voor fecaal water indien verplicht door de gemeente/rioolbeheerder via BWVR/Aanvullende voorwaarden/gemeentelijk reglement of verordening en doorgegeven als afkeurcriteria.

Enkele belangrijke definities (VLAREM II) die in acht genomen moeten worden bij het doorlopen van het schema:

- **Lozing van afvalwater:** de emissie van afvalwater door daartoe bestemde afvoerkanalen. Het opvangen van afvalwater in een gesloten waterdicht recipiënt is geen lozing.
- **Huishoudelijk afvalwater:** afvalwater dat alleen bestaat uit het water dat afkomstig is van:
 - 1° normale huishoudelijke activiteiten;
 - 2° sanitaire installaties;
 - 3° keukens;
 - 4° het reinigen van gebouwen, zoals woningen, kantoren, plaatsen waar groot- of kleinhandel wordt gedreven, zalen voor vertoningen, kazernen, kampeerterreinen, gevangenissen, onderwijsinrichtingen met of zonder internaat, zwembaden, hotels, restaurants, drankgelegenheden, kapsalons;
 - 5° wassalons, waar de toestellen uitsluitend door het cliënteel zelf worden bediend
- **Hemelwater:** verzamelnaam voor regen, sneeuw en hagel, met inbegrip van dooiwater.
- **Afvalwater:** het verontreinigde water waarvan men zich ontdoet, zich moet ontdoen of de intentie heeft zich van te ontdoen, met uitzondering van hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen;
- **Koelwater:** het water dat in de nijverheid voor afkoeling gebruikt wordt en dat niet in aanraking is gekomen met af te koelen stoffen of met andere verontreinigende stoffen;
- **Bedrijfsafvalwater:** alle afvalwater dat niet voldoet aan de bepalingen van huishoudelijk afvalwater of koelwater

Indien er een **gesloten opvangsysteem** aanwezig is. Dient deze niet gekeurd te worden. Dit is enkel ter inventarisatie opgenomen. Indien er hier ook hemelwater op zit leidt dit niet tot afkeur.

Indien er een **grijswaterrecuperatiesysteem** is, waarbij grijs water opgevangen gezuiverd en hergebruikt wordt, is toegestaan. Dit zit niet mee in de keuring privéwaterafvoer en wordt gekeurd in de keuring voor tweedecircuitwater.

Wat valt onder nieuwbouw/herbouw?

Als nieuwbouw wordt beschouwd:

- Men bouwt een nieuw gebouw op een leegstaand perceel.
- Men bouwt een nieuw losstaand gebouw bij op een perceel waar reeds andere gebouwen staan die mee aangesloten wordt op de bestaande aansluiting.
 - Bv. een nieuw losstaand schoolgebouw op een site waar reeds andere schoolgebouwen staan.
 - Bv. een bedrijfssite waar men een nieuwe losstaande loods/kantoor bouwt.
- Men bouwt iets bij (een uitbreiding zonder nieuwe aansluiting) waarvoor men een keuring vraagt of het nieuw gedeelte correct aangesloten werd (keuring heeft enkel betrekking op dit nieuw deel) op de bestaande aansluiting.

Als herbouw wordt beschouwd: een constructie volledig afbreken, of méér dan veertig procent van de buitenmuren van een constructie afbreken, en binnen het bestaande bouwvolume van de geheel of gedeeltelijk afgebroken constructie een nieuwe constructie bouwen.

Als men een nieuw losstaand gebouw bouwt op een perceel waar reeds andere gebouwen staan waarbij een bijkomende aansluiting aangevraagd werd, is dit een keuring volgens het type 'bijkomende aansluiting'. Indien dit een uitbreiding > 40m² betreft, zal alsnog dit schema gevolgd dienen te worden.

Wat is een bijkomende aansluiting?

Dit is een keuring waarbij er een of meerdere nieuwe huisaansluitingen gemaakt werden. De keuring heeft enkel betrekking op de afvoeren die aangesloten werden op de bijkomende aansluiting. Op het keuringsattest wordt gespecificeerd waarop de keuring betrekking heeft.

Als men een nieuw losstaand gebouw bouwt op een perceel waar reeds andere gebouwen staan waarbij er een bijkomende aansluiting aangevraagd werd, is dit een keuring volgens het type 'bijkomende aansluiting' (en niet nieuwbouw). Ook een uitbreiding bij een gebouw waarvoor een nieuwe aansluiting werd aangevraagd valt onder een keuring voor een bijkomende aansluiting.

4 Lijst met aandachtspunten

Ook overige aandachtspunten of details ter verduidelijking van het rioleringsstelsel/de situatie ter plaatse kunnen bijkomend door de keurder genoteerd worden als aandachtspunten. Alle aandachtspunten staan op het attest in de 'tabel met aandachtspunten'.

Aandachtspunten die strijdig zijn met overige wet- en regelgeving leiden volgens het Ministerieel Besluit keuring niet tot afkeur, herstelmaatregelen en een herkeuring, maar hier kan wel verder gevolg aan gegeven worden door de gemeente/rioolbeheerder. De tabel met aandachtspunten wordt dan weergegeven in een oranje kleur.

Mogelijke aandachtspunten:

Nr.	Aandachtspunt
1	volume hemelwaterput te klein volgens omgevingsvergunning of GSV Hemelwater
2	geen hergebruik voorzien van hemelwater
3	geen of te weinig aftappunten voorzien voor hergebruik
4	volume infiltratievoorziening te klein volgens omgevingsvergunning of GSV Hemelwater
5	Infiltratieoppervlakte van de infiltratievoorziening te klein volgens omgevingsvergunning of GSV Hemelwater
6	volume buffervoorziening te klein volgens omgevingsvergunning of GSV Hemelwater
7	rechtstreekse afvoer van regenwater naar openbaar domein
8	volume IVBI te klein
9	het ontbreken van een IVBI indien vereist door rioolbeheerder maar niet opgenomen als afkeurcriterium (behalve in collectief te optimaliseren buitengebied, hier is VLAREM II van toepassing)
10	KWS-afscheider is niet geplaatst doch vereist

De hydraulische afvoercapaciteit en de materialen van het private waterafvoersysteem worden niet gecontroleerd of getest.

De septische put (IVBI) is enkel een afkeurcriteria in centraal gebied/collectief geoptimaliseerd buitengebied indien de gemeente/rioolbeheerder dit gemeld heeft aan Vlario. Hiervoor dient de gemeente/rioolbeheerder een BWVR/AV/GR/collegebeslissing te hebben die de IVBI verplicht.

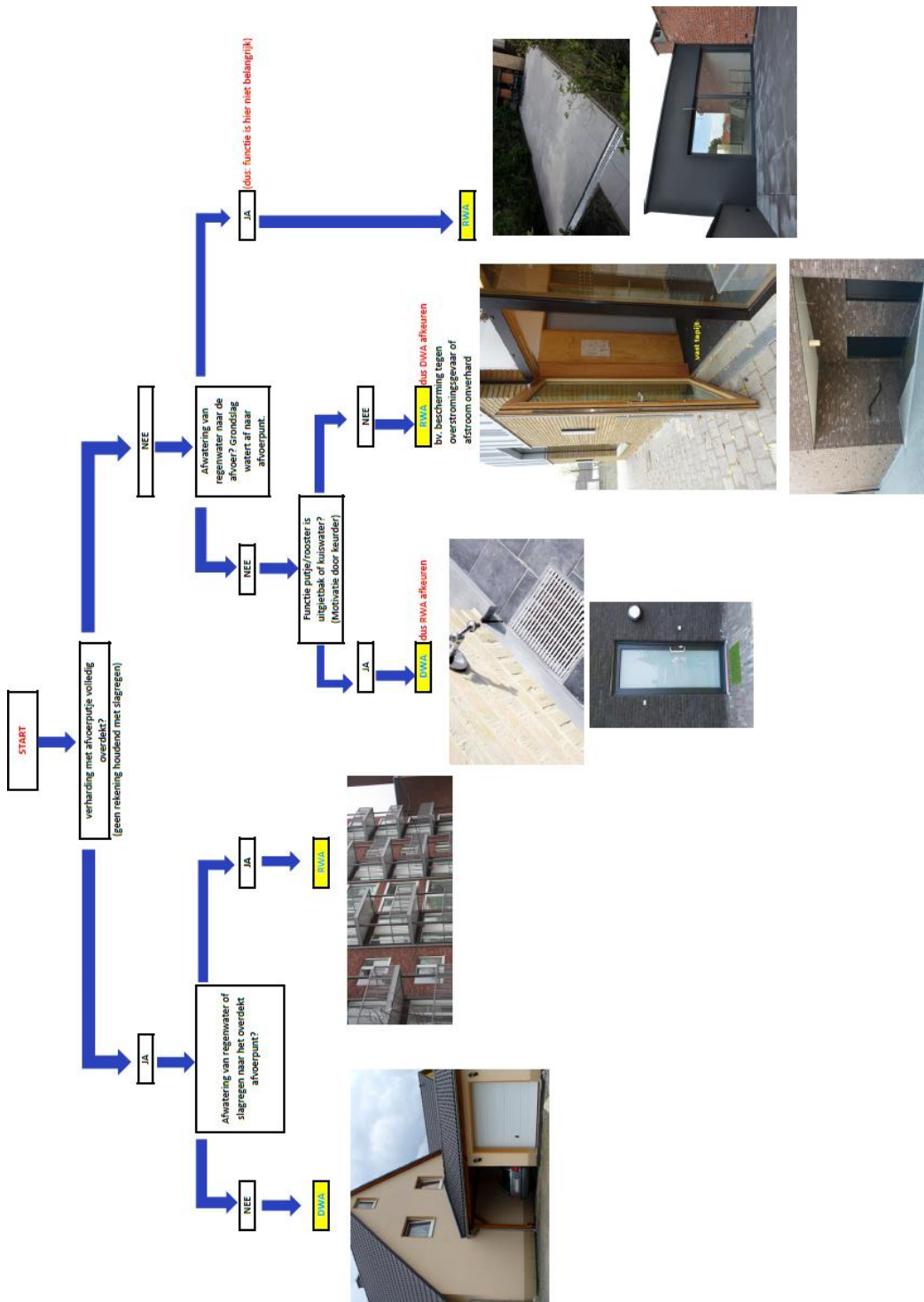
5 Aandachtspunten ontwerp

Overzicht aansluitingen op RWA of DWA. Deze richtlijnen worden ook gehanteerd door de keurder voor het beoordelen van de correcte scheiding van regenwater en afvalwater.

5.1 Afvoeren buiten

5.1.1 Flowchart

Deze flowchart is een hulpmiddel voor de toepassing van onderstaande richtlijnen.

5.1.2 Drainagewater en grondwater

Code van goede praktijk riolering 4.2.4.: “Parasitaire debieten (permanente drainage, infiltratie van grondwater, opgevangen bronnen, afgeleid oppervlaktewater, ...) moeten opgespoord en afgekoppeld worden via de aanleg van een gescheiden stelsel. Drainagewater dient te worden afgevoerd via een aparte leiding, indien er geen grachtenstelsel aanwezig is. De afkoppeling van parasitaire debieten kan eveneens gebeuren door infiltratie. Tijdelijke parasitaire debieten ten gevolge van werkzaamheden, zoals bronbemaling, moeten, indien technisch mogelijk, uit het rioelstelsel worden gehouden.”

Richtlijn: Drainagewater = RWA en dient bij voorkeur geïnfilteerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan drainagewater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.

Richtlijn: Grondwater = RWA en dient bij voorkeur geïnfilteerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan drainagewater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.

Richtlijn: Grondwater in de kelder dient aangesloten te worden op het RWA-circuit. (indien in een kelder ook een wasmachine voorzien is dienen deze apart afgevoerd te worden).

Richtlijn: Een drainagebuis (bv. omheen de woning bij hoge grondwaterstand) kan niet aanzien worden als infiltratievoorziening. Deze heeft een omgekeerde werking en voert het grondwater net af. Het water dat deze drainagebuis afvoert dient dus afgevoerd te worden via het RWA-circuit (Infiltratie > oppervlaktewater > RWA).

5.1.3 Terrassen/balkons/dakterras

Algemene richtlijn:

- Indien de grondslag afwatert naar het afwateringspunt → RWA (Infiltratie > afvoer RWA)
- Indien de grondslag afwatert weg van afwateringspunt → DWA

Ga na wat de hoofdfunctie van deze afvoer is en wat het meest hierin terecht zal komen. Rekening houdend met 800 tot 1200 liter regenwater/m² > paar emmers poetswater.

Richtlijn: indien een afvoer voorzien is onder een overdekt terras (voor afvoer poetswater, en geen hemelwater via helling niet-overdekte oppervlakte) dient deze aangesloten te worden op DWA.

Richtlijn: bij gemengd gebruik poetswater en afvoer terras dient de afvoer aangesloten te worden op RWA (infiltratie > afvoer RWA).

Richtlijn bij inpandige balkons/terrassen: de standaardrichtlijnen blijven gelden om te bepalen of de afvoer op RWA of DWA aangesloten dient te worden. Het is echter soms zowel op RWA als DWA te verantwoorden. Beiden kunnen dan goedgekeurd worden. Hier zal weinig slagregen in komen en weinig afvalwater.

5.1.4 Oprit/inrit garage of (kelder)deur

Algemene richtlijn:

- Indien de grondslag afwatert naar het afwateringspunt → RWA (Infiltratie > afvoer RWA)
- Indien de grondslag afwatert weg van afwateringspunt → DWA

Ga na wat de hoofdfunctie van deze afvoer is en wat het meest hierin terecht zal komen. Rekening houdend met 800 tot 1200 liter regenwater/m² > paar emmers poetswater.

Richtlijn: Bij een garage-inrit naar beneden dient het rooster aangesloten te worden op RWA (indien dit gravitair niet mogelijk is dient men een pompput te installeren). Men kan ook 2 roosters achter elkaar leggen, 1 rooster voor opvang regenwater van de oprit (RWA) en 1 rooster voor poetswater garage (DWA).

Richtlijn: Bij een garage-inrit naar boven dient het rooster aangesloten te worden op DWA want je kan afvalwater van binnen naar dit rooster afvoeren en er vloeit geen regenwater naar dit rooster.

Richtlijn: Een klokrooster buiten tegen de muur aan de deur waarnaar het terras niet afwatert dient aangesloten te worden op DWA. Deze wordt aanzien als 'uitgietbak'.

Richtlijn: Een klokrooster/afvoerputje onder een buitenkraantje (drinkwater/hemelwater) dient aangesloten te worden op DWA indien het terras niet afwatert naar dit putje. Dit wordt beschouwd als uitgietbak. *Noot: Bij de meeste nieuwbouw wordt hier geen afvoer meer voor voorzien, water stroomt natuurlijk af.*

Richtlijn: een rooster aan de deur, waarnaar het terras niet afhelt dient aangesloten te worden op DWA omdat deze bedoeld is om kuiswater van binnenuit naar buiten af te trekken. Dit wordt beschouwd als uitgietsbak.

Richtlijn: een rooster/klokput onder aan een keldertrap dient aangesloten te worden op RWA indien hier regenwater in toekomst van de trap. Ook al ligt het rooster/de klokput zelf overdekt.

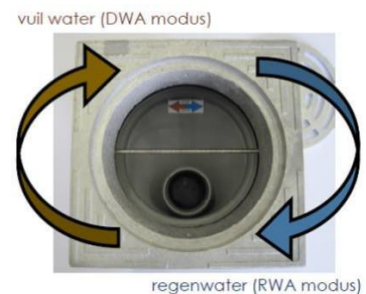
5.1.5 Rooster aan raam

Roosters aan een raam waarbij je geen afvalwater van buiten naar binnen kan trekken dienen aangesloten te worden op RWA, ook al helt het terras weg van dit rooster. De hoofdfunctie van dit rooster is ervoor te zorgen dat er geen regenwater naar binnen vloeit.

5.1.6 Kloekput met dubbele afvoer

Er bestaat een kloekput met een dubbele afvoer. Hoe hiermee omgaan als keurder? Bij controle zowel de afvoer RWA en DWA testen op correcte aansluiting en bij verlaten woning zorgen dat deze op de correct stand staat en klant informeren.

5.1.7 Kelderschachten/verluchting met afvoer

Omheen de woning liggen soms schachten voor kelderramen. Indien hier een afvoer voorzien is, dient deze voor de afvoer van overtollig regenwater dat in de schacht valt.

Richtlijn: Aansluiting dient te gebeuren op RWA.

5.1.8 Afspuitzones/waszones/roosters aan laad- en loszones zonder vergunning

Hiervoor zijn de standaardregels te volgen cfr. afvoer terras.

5.1.9 Filter hemelwaterput

Richtlijn: Het residu van de filter (hemelwater met restanten van bladeren, mos,...) van een hemelwaterpunt dient aangesloten te worden op het RWA-circuit (infiltratie (met voorbezinker) > oppervlaktewater > RWA).

Indien de filter zich binnen bevindt en een afvoer heeft van bv. de spoeling, wordt aansluiting op DWA gedoogd.

5.1.10 Filter vijver

Richtlijn: Indien er een afvoer is dient deze aangesloten te worden op RWA. Indien de installatie zich binnen bevindt wordt aansluiting op DWA gedoogd.

5.1.11 Groendak

Het water van groendaken dient altijd als RWA beschouwd te worden. Indien er een hemelwaterput aanwezig is dan wordt de afvoer van het groendak bij voorkeur aangesloten op de overloop van de hemelwaterput.

Richtlijn: wanneer het dak van een woning voor 100% bestaat uit een groendak is een hemelwaterput niet verplicht. Op moment van keuring dient het groendak reeds aangelegd te zijn, anders krijgt de burger een niet-conform attest aangezien zijn hemelwaterput ontbreekt bij een gewoon plat dak.

5.1.12 Drinkwaterfontein

Richtlijn: De afvoer van een drinkwaterfontein dient aangesloten te worden op DWA indien overdekt en RWA/DWA indien niet-overdekt.

5.2 Afvoeren binnen

5.2.1 Afvoerputje in ondergrondse parking

Richtlijn: DWA. Op deze afvoerputjes van ondergrondse parkings komt geen RWA toe. Hierin wordt kuiswater opgevangen en gesmolten sneeuw/regenwater afkomstig van wagens die van buiten komen.

5.2.2 Condens airco, boiler

Richtlijn: DWA. Foutieve aansluitingen op RWA worden gedoogd wanneer dit slechts kleine hoeveelheden zijn en dit proper water is. Condens kan ook een vrije uitloop hebben (bv. buiten).

5.2.3 Waterverzachter, spoelwater, andere binnenhuistoestellen

Richtlijn: DWA. RWA dient voor de afvoer van hemelwater. De binnenhuistoestellen dienen dus aangesloten te worden op DWA, ook al is dit proper water.

5.2.4 C.V.-ketel/Warmtepomp

Richtlijn: De afvoer dient aangesloten te worden op DWA. Dit is zuur water. Indien er geen aansluiting is (bv. emmer onder afvoer), wordt dit goedgekeurd. Indien er een aansluiting is op RWA wordt dit afgekeurd.

Bij een warmte-unit die buiten staat mag de condens een vrije uitloop hebben.

5.2.5 Automatisch bijvuelsysteem regenwaterput met noodoverloop

Richtlijn: De noodoverloop van dit systeem mag zowel op RWA als op DWA aangesloten worden.

5.2.6 Afvoer gezuiverd water grijswaterrecuperatiesysteem

Richtlijn: De afvoer van het overtollig gezuiverd afvalwater dient aangesloten te worden op DWA. Deze mag dus bv. niet aangesloten worden op de regenwaterput of gebruikt worden om de tuin te besproeien.

5.3 Zwembaden

5.3.1 Richtlijnen zwembaden

- het **spoelwater van filters** dient te worden aangesloten op de **DWA**; De rioolbeheerder kan uitzonderingen toestaan voor bv. biologische filters (bewijs goedkeuring toe te voegen bij keuringsdossier).
- indien een buitenzwembad wordt **geledigd** kan bij lozing op **RWA of DWA** opgelegd worden aan de eigenaar om minstens 14 dagen op voorhand de chloordosering te stoppen. Op die manier kan de aanwezige chloor uitwerken en kan het geen negatief effect meer hebben bij lozing op RWA of DWA;
- Indien een binnenzwembad wordt **geledigd: DWA** (maar niet op IBA).
- de **overloop van binnenzwembaden** wordt op de **DWA** aangesloten;
- De **overloop van buitenzwembaden** wordt op de **RWA** (infiltreren > afvoeren) aangesloten gezien overlopen van privé-buitenzwembaden veelvuldig zullen werken;
- voor **zwemvijvers** dient de eventuele overloop te **infiltreren**, of desnoods aan te sluiten op de **RWA**;
- in het individueel te optimaliseren buitengebied dient men nooit het zwembadwater te lozen op de **IBA** . Men heeft in dit geval dus geen andere optie dan het lozen van dit zwembadwater in de gracht, oppervlaktewater of tuin.
- in collectief te optimaliseren buitengebied wordt ook aangeraden om de backwash aan te sluiten op de overloop van de septische put.
- Indien er in de straat een persleiding ligt, kan de rioolbeheerder opleggen dat het zwembadwater niet op DWA aangesloten mag worden.

Ter info, VMM onderzoekt momenteel de impact van de overloop van zwembadwater (chloor) op de infiltratievoorziening/RWA. Hieruit volgen binnenkort mogelijks nieuwe richtlijnen. Voorlopig dienen de huidige richtlijnen aangehouden te worden.

5.3.2 Richtlijn buitendouche

De afvoer van een buitendouche = RWA/geen aansluiting. Een aansluiting op DWA is enkel toegelaten indien er geen extra water van het terras afgeleid wordt naar deze afvoer. De helling van de douchebak en terras dienen dus in verschillende richtingen te gaan.

DWA toegelaten

RWA

5.4 Effluent voorbehandelingsinstallaties

5.4.1 IBA

Richtlijn: Indien een IBA aanwezig is in centraal/geoptimaliseerd buitengebied (tenzij horend tot de uitzonderingen opgenomen in Vlarem) dient dit afgekeurd te worden. Ook al is het effluent aangesloten op de openbare riolering.

Indien er regenwater aangesloten zit op de IBA is dit bij een keuring nieuwbouw/herbouw afkeur, bij een keuring plaatsing IBA geen afkeur.

Het effluent dient aangesloten te zijn conform Vlarem II art. 6.9.2.2. Dit maakt geen onderdeel uit van de keuring.

Artikel 6.9.2.2.

De volgende voorwaarden zijn van toepassing op de indirecte lozing van huishoudelijk afvalwater in grondwater :

- 1° elke lozingsmethode waarbij het afvalwater rechtstreeks in de bodem of in een grondwaterlaag wordt geïnjecteerd, is verboden;
- 2° alleen de indirecte lozing van huishoudelijk afvalwater is toegestaan. Het is verboden hierin afvalstoffen te lozen of te laten toekomen;
- 3° de indirecte lozing moet gebeuren via een besterfput die aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - a) een maximale diepte van 10 meter onder het maaiveld;
 - b) zich bevinden op een afstand van ten minste :
 - 1° 50 meter van een oppervlaktewater;
 - 2° 50 meter van elke open kunstmatige afvoerweg voor hemelwater;
 - 3° 100 meter van een grondwaterwinning;
 - 4° 100 meter van elke bron van drinkwater, thermaal water of mineraalwater;
 - c) geen overloop hebben;
 - d) voorzien zijn van een gemakkelijk en veilig bereikbare opening die toelaat monsters te nemen van de materie die zich in de besterfput bevindt;
- 4° de indirecte lozing in grondwater van huishoudelijk afvalwater is verboden als de openbare weg van openbare riolering is voorzien of als het gezuiverde afvalwater, rekening houdend met de afstandsregels, vermeld in punt 3°, b), in een gewoon oppervlaktewater of in een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater geloosd kan worden;
- 5° het huishoudelijk afvalwater moet voor het in een besterfput geloosd wordt, behandeld worden [...] volgens de algemene voorwaarden, vermeld in artikel 6.2.2.3.1 en 6.2.2.4.1, in een gemeente waarvoor het gemeentelijke zoneringsplan definitief is vastgesteld.

5.4.2 Septische put indien geen riolering aanwezig

Het effluent dient aangesloten te zijn conform Vlarem II art. 6.9.2.2. Dit maakt geen onderdeel uit van de keuring.

5.4.3 KWS-afscheider

Richtlijn:

- Als er regenwater toekomt op de olie-afscheider → RWA
- Als er afvalwater toekomt op de olie-afscheider → DWA

Men spreekt enkel van ‘verontreinigd hemelwater’ wanneer het regenwater in contact komt met ingedeelde inrichtingen. Hiervoor is dan een milieuvergunning afgeleverd en zo kan de keurder zien of de afvoer aangesloten dient te worden op RWA (al dan niet met coalescentie-filter) of DWA.

6 Referentiekader optimale afkoppeling

Vlarem II art. 6.2.2.1.2 §3: “Een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, is verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders bepaald is in het uitvoeringsplan.

Voor bestaande gebouwen is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.

Onder bestaande gebouwen worden hier de gebouwen bedoeld die gebouwd zijn voor de inwerkingtreding van de gewestelijke verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozen van afvalwater en hemelwater van 1 oktober 2004, zijnde 1 februari 2005, of de gebouwen die niet gevat worden door deze verordening.”

Echter, voor de keuring i.k.v. een afkoppelingsproject wordt in het Ministerieel Besluit keuring in het schema met afkeurcriteria voor een afkoppelingsproject geen rekening gehouden met het jaartal. Deze richtlijn is bijgevolg van toepassing voor alle bestaande panden i.k.v. een afkoppelingsproject.

Voor alle uitzonderingen op afkoppeling, zie het praktisch vademecum afkoppelen van hemelwater van VLARIO.

Extra verduidelijkingen hierbij vanuit de praktijk:

6.1.1 Gesloten bebouwing met doorgang

Advies VMM: “Er wordt onderscheid gemaakt tussen ‘doorgang’ en ‘onderdeel van het gebouw’.

Doorgangen in woningen (niet afgesloten) worden beschouwd als opritten waarlangs afkoppeling van achterste daken en oppervlakken dient te gebeuren (na uitsluiting van buffering of infiltratie ter plaatse). Een afgesloten garage wordt beschouwd als onderdeel van de (gesloten) bebouwing waarbij geen afkoppeling door aanleg van leidingen door of onder het gebouw dient te gebeuren.”

Onderscheid maken in type vloer en/of daaraan vasthangend de kostprijs is niet aangewezen. Gietvloeren (alsook andere types dure of moeilijk opbrekbare vloeren) kunnen evenzeer aangewend worden voor terrassen, waar conform de regels van optimale afkoppeling opbraak noodzakelijk is indien van toepassing.

Vlarem (art. 1.1.2 Definities Vlarem II) definieert een ‘gebouw’ als volgt: ‘een overdekte constructie met muren waarvoor energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen’. Volgens deze definitie dient het dus wel degelijk om een afgesloten (eventueel verwarmbare) ruimte te gaan om als ‘onderdeel van het gebouw’ beschouwd te kunnen worden.

Wat wel beschouwd wordt als uitzondering is de aanwezigheid van een (kruip)kelder onder de doorgang (m.a.w. leidingen door of onder de kelder=gebouw).

Als afkoppelingswerken de stabiliteit van het gebouw in het gedrang zouden brengen, dan kan dit inderdaad analoog beschouwd worden als breekwerken door of onder het gebouw. Hiervoor dient dan een nota aangeleverd te worden door een stabiliteitsingenieur/architect die dit bevestigt.

6.1.2 Gesloten bebouwing/schijnbaar open bebouwing

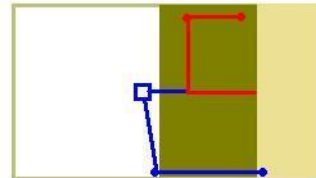
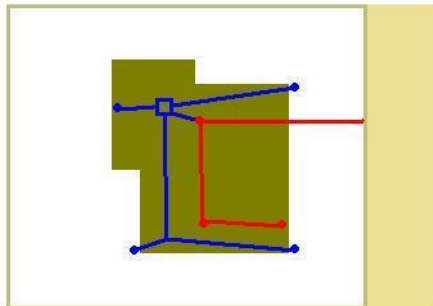
Zie hiervoor het referentiekader van VMM. Bij bebouwing van perceelgrens tot perceelgrens, dit kan zijn gesloten bebouwing of schijnbaar gesloten bebouwing waarbij nog een veranda/garage aangebouwd wordt tot aan de perceelgrens, geldt de uitzondering op de afkoppelingsregel. Tenzij het aanliggend perceel van dezelfde eigenaar is en geen bouwperceel betreft.

Opgelet: indien men een gesloten bebouwing heeft waarbij een zijmuur beschikbaar is om de achterste dakhelft gravitair af te koppelen geldt de uitzondering niet omdat men niet moet breken onder of door de woning om de afkoppeling te bekomen!

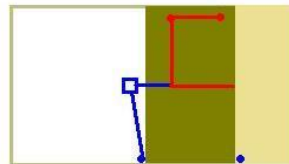
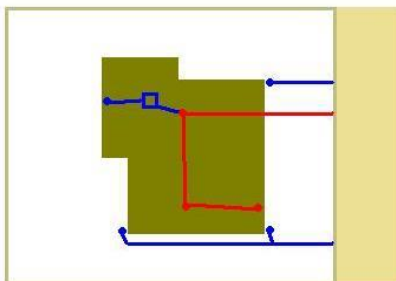

6.1.3 Hergebruik regenwater versus afkoppelen

Hergebruik heeft de voorkeur indien er minimum hergebruik is voor een WC of wasmachine. Indien niet aan deze minimum voorwaarde voldaan is, dienen de afkoppelbare regenwaterpijpen van de regenwaterput afgehaald te worden.

regenput met hergebruik (wasmachine/WC), overloop niet afkoppelbaar
--> afkoppeling dakafvoeren niet verplicht

regenput zonder hergebruik, overloop niet afkoppelbaar
--> afkoppelbare dakafvoeren moeten afgekoppeld worden

6.1.4 Hoekpanden/panden met aansluiting op 2 straten

De rioolbeheerder bepaalt waar de aansluiting dient te gebeuren. Soms dient alle afvalwater binnen het project aangesloten te worden, soms wordt er in 2 fasen gewerkt. Het volledig perceel dient gekeurd te worden. Er kan een conform keuringsattest afgeleverd worden als er nog gemengd geloosd wordt naar de 2^e straat als de afkoppeling hiervan voorzien wordt in een tweede fase. Dit dient wel controleerbaar te zijn tot aan de rooilijn.

6.1.5 Erfdienstbaarheden

Het is niet verplicht om een nieuwe erf dienstbaarheid te creëren of om een bestaande erf dienstbaarheid uit te breiden. Indien dit wel noodzakelijk zou zijn om te kunnen scheiden zonder leidingen onder of door het gebouw aan te leggen, mogen de delen waarvoor een nieuwe erf dienstbaarheid of een uitbreiding van een erf dienstbaarheid noodzakelijk is gemengd blijven afvoeren. In deze gevallen spreekt men dan ook van optimale scheiding. Als men bereid is om een nieuwe erf dienstbaarheid te creëren of om een bestaande erf dienstbaarheid uit te breiden, is dit uiteraard ook toegestaan.

Voor een gesloten bebouwing kan dus een conform attest afgeleverd als deze gemengd via perceel van derden gaat (niet gescheiden – uitzondering).

Indien het perceel die de erf dienstbaarheid ontvangt een half-open bebouwing is, dient het eigen regenwater en afvalwater correct gescheiden zijn. De gemengde leiding van de ingesloten buur dient op DWA aangesloten te zijn om een conform keuringsattest te ontvangen (niet gescheiden – uitzondering).